

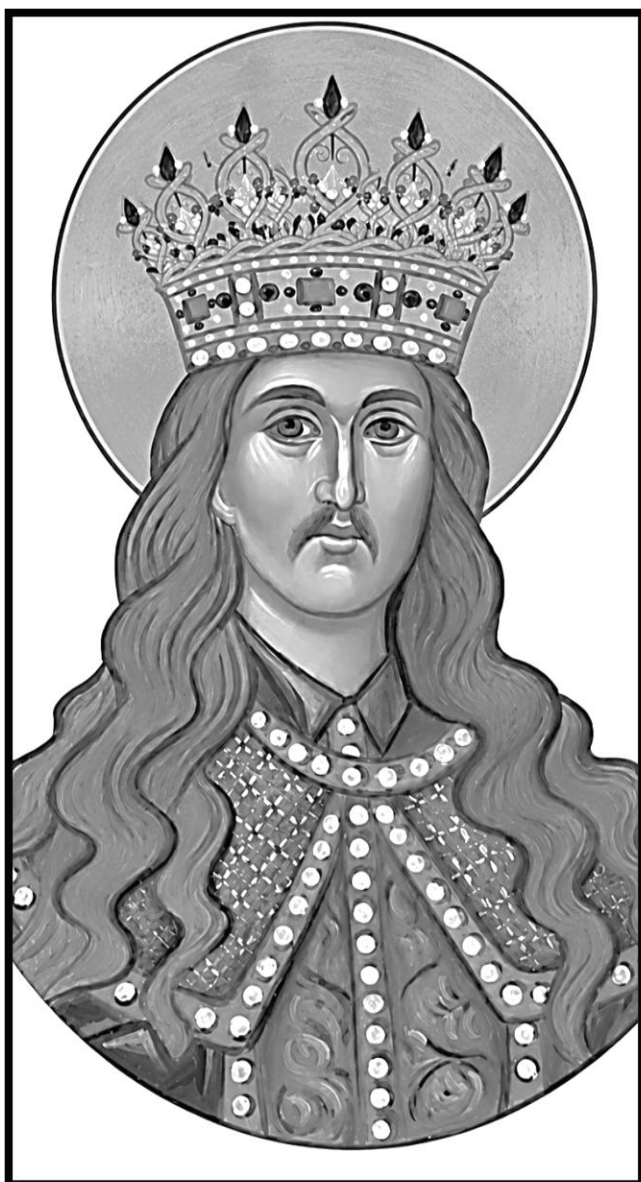
BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE - HANUL COLȚEI

*„Maica Domnului ne iubește mult. Ea vede în noi prețul morții lui Iisus Hristos.
Maica Domnului ne dorește lucruri mai mari decât ne dorim noi înșine.”*

– Părintele Arsenie Papacioc

Nr. 617 / 27 septembrie 2026

SFÂNTUL VOIEVOD
NEAGOE BASARAB

1459-1521

† 26 SEPTEMBRIE

CTITOR, ISIHAST ȘI DOMNITOR

**Text de: Preasfințitul Părinte
Timotei Prahoveanul**

Sfântul Neagoe Basarab s-a bucurat de o educație nobilă, aleasă, a întâlnit călugări sfinți, ierarhi marcanti ai vremii sale, a învățat și descoperit cuvintele înțelepte, le-a pus cu stăruință în practică.

S-a născut în ultimul pătrar al veacului al XV-lea, fără să știm exact anul (1475, 1480 sau 1482). Fiu de domn, sau unul dintre urmașii marilor Craiovești, iubitori de cultură și de zidiri bisericești, Neagoe Basarab avea să fie printre cei mai mari și luminați domnitori ai Valahiei.

A primit învățătura mamei sale evlavioase, Neaga, femeie care a înțeles că misiunea ei de căpătâi este aceea de a transmite copiilor credința strămoșilor ei. Aceasta i-a fost primul dascăl, iar mai târziu a beneficiat de darurile familiilor Craiovești și ale unor oameni importanți ai vremii sale. Au urmat mai mulți ani de învățătură la cunoscuta Mănăstire Bistrița din Oltenia, centru cultural de

mare importanță la acea vreme, ce avea legături cu Muntele Athos, dar și cu alte locuri de spiritualitate ortodoxă. S-a și spus că Bistrița olteană a reprezentat pentru zona în care se afla ceea ce erau mănăstirile Neamț, Bistrița și Putna pentru Moldova. În cunoscuta lavră din inima Olteniei, Neagoe Basarab a învățat de la călugări înțelepți limbile greacă și latină, alții spun că știa și ceva din limba turcă, dar mai ales și-a însușit cuvintele Scripturii. Înțelegem acest lucru din faptul că mai târziu, peste ani, simțindu-și sfârșitul aproape, Neagoe Basarab avea să aștearnă pe hârtie ceea ce a învățat în tinerețe la Mănăstirea Bistrița, dar mai ales într-o întâlnire providențială cu Nifon, fostul Patriarh al Constantinopolului, pentru o vreme și Mitropolit al Țării Românești.

Neagoe Basarab i-a fost ucenic și ajutor, iar când ierarhul Nifon a fost izgonit de Radu cel Mare în 1505, a poposit un timp chiar în casa viitorului domnitor până când a urmat drumul Muntelui Athos, unde s-a prezentat într-o zi la Mănăstirea Dionisiu, spunând că este novice și ar vrea să devină monah. Acolo avea să-și sfârșească zilele, iar Neagoe Basarab, înțelegând mai târziu nedreptatea care i s-a făcut ierarhului cu viață sfântă, avea să-și ceară, smerit, iertare.

La puțin timp după urcarea sa pe tron, a trimis o delegație la Mănăstirea Dionisiu și, cerând să se umble în mormântul fostului patriarh, au aflat moaștele sale întregi. Acest lucru se întâmpla în anul 1515, iar descoperirea din mormântul Sfântului Nifon a uimit nu doar pe călugării rugători ai Athosului, care erau sub grea încercare, întrucât

Constantinopolul căzuse din 1453 sub turci, ci chiar întreaga creștinătate.

Moaștele lui au fost aduse în Țara Românească, unde au fost primite cu o evlavie nemaiîntâlnită, iar la îndemnul domnului Neagoe Basarab au fost așezate deasupra mormântului fostului domnitor Radu cel Mare, cerându-i-se iertare Sfântului Nifon pentru nedreptățile ce i se făcuseră în Țara Românească. Se spune că însuși domnitorul a avut un vis în care se arăta că Sfântul Nifon l-a iertat pe Radu cel Mare pentru răul ce-l săvârșise.

Așadar, cărturarul ucenic al Sfântului Nifon, Neagoe Basarab, avea să ajungă domnitor când nu împlinise încă 30 de ani. Nu a domnit prea mult, așa a fost vremea, iar sănătatea lui subredă a făcut să părăsească lumea aceasta când încă nu împlinise zece ani de domnie, însă realizările sale în acești ani au fost mai multe decât ale unora care au condus ani îndelungați pe tronul Țării Românești sau al Moldovei.

În primul rând, trebuie adusă cinstire Sfântului Neagoe Basarab pentru dragostea în zidirea unor biserici și mănăstiri. Între aceste ctitorii se află cea mai veche biserică din Arhiepiscopia Bucureștilor, a Mănăstirii Snagov, cu hramul Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, construcție de mare frumusețe, cu plan arhitectural inspirat și cu veșmânt pictural special, una dintre cele mai importante mărturii ale perioadei când începuse a fi Țara Românească Bizanțul de după Bizanț.

Se adaugă Catedrala din Târgoviște, mai multe mănăstiri și biserici, dintre care în primul rând trebuie apreciată Catedrala de la Curtea de Argeș, unde a și fost

îngropat în anul 1521, când a trecut la cele veșnice.

A fost, în același timp, mare ctitor pentru bisericile mănăstirilor din Sfântul Munte, greu încercate din cauza turcilor. Așa a fost înălțarea unei biserici noi la Mănăstirea Dionisiu, cinstită cu hramul Sfântului Nifon, marele său dascăl. De asemenea, în mod special amintim mănăstirile Marea Lavră, Cutlumuș, Hilandar, Sfântul Pavel, Dochiariu și altele, precum și împlinirea unei sfinte datorii față de învățătorul și duhovnicul său, Sfântul Nifon, căruia i-a făcut o preafrumoasă raclă din argint aurit, cu pietre de mare preț, pentru moaștele sale.

Când a fost trimisă la Dionisiu, călugării, văzând mărinimia și evlavia domnitorului valah, au trimis în dar Țării Românești capul și mâna dreaptă ale Sfântului Nifon. Se spune că domnitorul călătorea adeseori cu ele, în vreme de încercare, dar și de bucurie. Povestea tuturor despre răbdarea patericală a Sfântului Nifon din care s-a inspirat și pe care mai târziu avea să o așeze și în cunoscuta sa operă: Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie.

Mare ctitor și binefăcător la Ierusalim, Constantinopol, Muntele Sinai și alte locuri în care trăiau cu mare greutate creștinii ortodocși, Neagoe Basarab avea să facă din Curtea de Argeș locul său de suflet, centru al Ortodoxiei, adresând invitații la sărbătorirea Adormirii Maicii Domnului, în anul 1517, Patriarhului Teolipt al Constantinopolului (a doua vizită a unui patriarh constantinopolitan pe pământ românesc, după cea a Patriarhului ecumenic Pahomie, în 1513), mai multor mitropoliți,

arhieriei, printre care și Mitropolitul Macarie al Țării Românești, vestitul tipograf, care la stăruința lui avea să fie hirotonit arhieru în anul 1513. Au venit și egumenii celor douăzeci de mănăstiri ale Muntelui Athos, iar Gavriil Protul vorbește elogios în însemnările lui despre acest moment cu a cărui strălucire întâiul dintre monahii atoniți nu se mai întâlnește până atunci.

De aceea, Neagoe Basarab a fost numit mare apărător al Ortodoxiei. A doua zi după sfințirea Catedralei de la Curtea de Argeș, Sfântul Nifon a fost trecut în rândul sfinților. A fost prima canonizare făcută pe pământul românesc. Vor mai fi fost și altele în primele veacuri despre care însă nu avem mărturii concrete, așa cum este cazul celei de la Curtea de Argeș. Tot atunci a fost sfințit pentru a doua oară Sfântul și Marele Mir pe teritoriul țării noastre.

Sfântul Neagoe Basarab a fost și un mare învățat. Acest dar primit de la Dumnezeu și apoi cultivat cu multă râvnă se vede și în scrierea pe care a lăsat-o fiului său Teodosie. Era într-o situație limită, fiul său nu mai putea beneficia de sfaturile directe ale tatălui său, care se lupta cu o boală cumplită și avea să treacă la cele veșnice curând, iar Teodosie, și el pentru câteva luni domnitor al Țării Românești, trebuia să afle din mesajul special al tatălui său prioritățile domniei și ale vieții de creștin.

Scrierea îl arată ca un bun cunoscător al cuvintelor Domnului, desprinse din paginile Scripturii, ale Părinților Bisericii, având parcă o deosebită atenție față de învățăturile Sfântului Ioan Gură de Aur.

Era iubitor de liniște, poate și din pricina bolii necruțătoare pe care o

purta ca pe o cruce de la Dumnezeu, pregătindu-se cu atenție pentru primirea darurilor cerești.

A rămas, cum s-a afirmat, un Domn isihast, un conducător al Țării Românești cu trăire monahală, deși era familist, cu șase copii, bucurându-se de darurile cele bogate pe care Dumnezeu le-a revărsat peste el și peste țară.

Sursa: ziarullumina.ro

SFÂNTUL SILUAN ATHONITUL 1866-1938

PACEA PRIN IERTARE

Vă rog, fraților, faceți o încercare. Dacă cineva vă ocărăște sau vă disprețuiește, sau vă smulge ceea ce vă aparține, sau prigonește Biserica, rugați pe Domnul zicând: «Doamne, toți suntem făpturile Tale. Ai milă de robii Tăi și întoarce-i spre pocăință!»

Atunci vei purta în chip simțit harul în sufletul tău. La început silește inima ta să iubească pe vrăjmașii tăi, iar Domnul, văzând gândul tău cel bun, te va ajuta în toate și experiența însăși te va învăța calea.

Dar cel ce gândește de rău pe vrăjmașii lui nu are în el iubirea lui Dumnezeu și nu cunoaște pe Dumnezeu. Dacă te rogi pentru vrăjmașii tăi, pacea va veni asupra ta. Iar când vei iubi pe vrăjmașii tăi, să știi că un mare har dumnezeiesc locuiește întru tine. Nu zic că este deja un har desăvârșit, dar e de-ajuns pentru mântuire. Dacă, dimpotrivă, ocărăști pe vrăjmașii tăi, e semn că un duh rău locuiește în tine și el aduce gânduri rele în inima ta; căci, așa cum a spus Domnul: *din inima omului ies gândurile bune și gândurile rele* (Matei 15, 19).

Sursa: manastireasuruceni.md

PROGRAMUL LITURGIC

Marti <i>29 septembrie</i>	18:00	Sfântul Maslu
Miercuri <i>30 septembrie</i>	18:00	Vecernia și Litia
Joi <i>1 octombrie</i>	07:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Acoperământul Maicii Domnului
Sâmbătă <i>3 octombrie</i>	18:00	Vecernia și Litia
Duminică <i>4 octombrie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Ap. II Corinteni 11, 31-33; 12, 1-9; Ev. Luca 6, 31-36; glas 1, voscr. 7 → Duminica a 19-a după Rusalii (Predica de pe munte – Iubirea vrăjmașilor) → Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae

Pentru versiunea digitală și extinsă a buletinului, abonați-vă pe sfantul-ilie.ro.

Strada Doamnei, nr. 18, Sector 3, București